

Konference Stav české rodiny, co ji chrání a ohrožuje

Zprávy z medií- monitoring

TISK

http://www.denik.cz/z_domova/deti-v-neyhovujicim-bydleni-maji-casteji-sklony-k-nasili-i-potize-ve-skole-20160601.html

http://zpravy.idnes.cz/deti-median-nadace-sirius-neyhovujici-bydleni-zavislost-kriminalita-sikana-1wh-domaci.aspx?c=A160601_175435_domaci_fer

http://zpravy.idnes.cz/deti-median-nadace-sirius-neyhovujici-bydleni-zavislost-kriminalita-sikana-1wh-domaci.aspx?c=A160601_175435_domaci_fer

<http://domaci.eurozpravy.cz/zivot/157335-deti-z-problemovych-rodin-nasili-a-drogy-potize-ve-skole-ukazal-pruzkum/>

<http://socialnirevue.cz/item/zivoty-deti-v-ustavni-peci-se-zlepsuji-jen-pomalu-ochrankyne-rekapituluje-10-let-kontrol-detskych-ustavu>

http://www.lidovky.cz/na-ombudsmanku-se-obraci-cim-dal-vice-deti-hlavne-kvuli-rozpadlym-rodinam-1q2-/zpravy-domov.aspx?c=A160601_153957_ln_domov_sk

http://benesov-city.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=219&id=39739&p1=2528

<https://www.novinky.cz/kultura/salon/408241-uvod-do-prakticke-sociologie-socialni-bydleni-dluzime-i-detem.html>

<https://www.novinky.cz/finance/409504-skoro-polovina-ceskych-rodin-musi-vyjit-s-triceti-tisici-mesicne.html>

<https://www.novinky.cz/domaci/411701-stovky-samozivitelek-nemaji-na-hlidani-davaji-vypovedi-a-musi-pro-podporu.html>

<http://e.metro.cz/#strana=8> Koupit dětem luxusní dárek je chyba. Lepší je zaplatit fotbal

<https://www.novinky.cz/domaci/412714-hadky-rodicu-o-penize-ovlivnuji-i-zdravi-deti.html>

<http://pravo.novinky.cz/> Rodiče si s dětmi nejčastěji povídají o škole, potvrdil průzkum

Biologickou rodinu nic nenahradí

Skóre:	1.00
Název:	Biologickou rodinu nic nenahradí
Zdroj:	Téma
Datum:	26. 08. 2016
Autor:	Helena Cejpová
Rubrika:	Rozhovor
Str.:	26
Oblast:	Časopisy - společnost a životní styl
ProfilID:	Ohrožené děti

Mnoho organizací pomáhá dětem z dětských domovů či rodičům samoživitelům, málokteré však zkoumají, co se děje v rodinách předtím, než se musí na takovou pomoc spolehnout. "Aby prevence byla účinná, je nutné ohroženou rodinu včas najít," tvrdí DANA LIPOVÁ, ředitelka Nadace Sirius, která pomáhá znevýhodněným dětem. Nadace Sirius provedla výzkum zjišťující, jak si stojí česká rodina a kdy se její členové v ohrožení ocitají. Dotazník o třiceti stránkách vyplnilo 6 423 rodin a na sběru dat se podílelo přes sto organizací.

- Co vlastně definuje ohroženou rodinu?

Podle takového obecného úzu se rodina dostává do ohrožení v okamžiku, kdy má problémy, které vedou k odebrání dítěte. Tak je také nastavený náš systém – ve chvíli, kdy je ohrožen fyzický nebo psychický vývoj dítěte, se rodina dostává do péče sociálního odboru, který situaci začíná řešit. V takovém okamžiku je problém často tak markantní, že už je v podstatě nemožné řešit jej nějakou jednoduchou cestou tak, aby se situace v rodině stabilizovala. I podle našeho výzkumu, bohužel, málokterá rodina svůj problém řeší krátce poté, co se objevil. Téměř 60 % rodin začalo problém řešit až ve chvíli, kdy trval delší dobu, nebo až poté, kdy je na něj začalo upozorňovat i jejich okolí.

- Jaké problémy pak rodiny přiměly vyhledat odbornou pomoc?

Dle výzkumu to bohužel bývá nejčastěji v situaci, kdy je již výrazně ohrožené dítě: dítě bylo odebrané z rodiny, nebo má problémy se zákonem, či dochází k psychickému nebo fyzickému násilí vůči dítěti. Dalším častým důvodem, kdy rodiče vyhledali odbornou pomoc, byla také šikana dítěte ve škole. S odborníky řeší také často závislosti jednoho z rodičů nebo násilí v rodině mezi rodiči. Šlo tedy především o věci, které byly viditelné mimo rodinu, zvenku, byly to závažné problémy, a impuls k vyhledání pomoci také většinou přicházel zvenčí. Většinou to bývá od třídního učitele nebo pediatra, někdy i od známých či přátel.

- Lze říci, že většinu ohrožených rodin tvoří rodiče, jimž se rozpadl partnerský vztah?

Bohužel ano. Nedá se však říci, že samotný rozpad rodiny je přímým důvodem ohrožení rodiny. Naše modely ukazují, že jedním z dalších významných rizikových faktorů je chudoba rodiny. Chudoba se nejvíce dotýká rodin, které jsou závislé na jednom příjmu. Což ukazuje i náš vzorek ohrožených rodin. Pouze 36 % rodin v něm bylo původních a téměř polovinu tvořily matky samoživitelky. Naproti tomu běžné rodiny byly více než v 70 % původní a jen necelých 20 % představovaly matky samoživitelky. Stejně tak je mezi běžnou a ohroženou rodinou obrovský rozdíl ve finanční a bytové situaci. U reprezentativních rodin se celkový příjem nejčastěji pohyboval mezi dvaceti a padesáti tisíci. U těch ohrožených pod dvacet tisíc korun.

- Bývá nedostatek financí příčinou ohrožení rodiny, nebo je to spíše jeho průvodní jev?

Je velmi těžké nedostatek financí v rodině oddělit od jiných faktorů, které na rodinu působí. Zajímavým hlediskem je subjektivní pocit chudoby – to jak vycházíte se svými příjmy. 70 % ohrožených rodin vychází se svým příjmem obtížně nebo velmi obtížně, v běžné populaci má problém vyjít s příjmem téměř polovina rodin s dětmi do 12 let. Jako další rizikový faktor, který souvisí s majetkovou situací, se ukazuje například stěhování rodiny a s tím spojená změna školy. Ohrožené rodiny nemají velmi často stabilní zázemí, a proto se stěhují výrazně častěji než běžné rodiny.

- Co tedy bývá nejvýznamnější příčinou ohrožení rodiny?

Detailně jsme sledovali jednadvacet ohrožujících situací. Pokud je rozdělíme do několika typů, pak nejčastější problémy jsou v oblasti vzájemného vztahu rodičů nebo komunikace uvnitř rodiny, včetně rozchodů a rozvodů. Rodiny velmi často také řeší problémy dětí ve škole, prospěchové i kázeňské. Do první desítky se dostalo i násilí v rodině a závislosti.

- Čeho se rodičovské neshody týkají nejčastěji?

Polovina rodin se hádá nejčastěji o výchovu dítěte, kvůli ekonomické situaci, anebo kvůli problémům v manželském soužití. Na téma hádek nemá výraznější vliv ani typ rodiny, ani to, zda je rodina ohrožená nebo není. Liší se ale frekvence hádek, ohrožené rodiny se hádají častěji. Zajímavé také je, že běžná populace se před dětmi méně hádá a více usmíruje než ohrožená, zatímco v ohrožených rodinách je ten poměr vyváženější, jako by děti hádku rodičů sledovaly od začátku do konce.

- Jak se vyznění výzkumu mění podle bydliště dotazovaných?

Z výzkumu vyšlo, že nejohroženějším typem rodiny jsou rodiče samoživitelé. Podíváme-li se, jak se kraje liší

typem rodin, zjistíme, že nejvíce úplných biologických rodin je ve Zlínském a Královéhradeckém kraji a nejvíce rodičů samoživitelů je v Karlovarském a Ústeckém kraji. Překvapením pro mne osobně byl fakt, že nejvíce se rodiny rozpadají v Karlovarském kraji, jen 56 % je jich původních (celorepublikově to bylo 72 %). V počtu rodičů samoživitelů se Karlovarský kraj s 37 % takových rodin dostal na první místo před Ústecký, kde samoživitelé tvoří 26 %

- Máte pro to nějaké vysvětlení?

Ústecký kraj je obecně považován za problematický kvůli vysoké nezaměstnanosti a ekonomickým problémům. Proto jsme očekávali, že vysoké procento rozpadlých rodin bude např. i v Moravskoslezském kraji, ale to se nepotvrdilo. Podíváme-li se na jinou statistiku, dává to smysl. Moravskoslezský kraj má zároveň nejvyšší počet pěstounů. Navzdory neutěšené ekonomické situaci tu totiž mají velmi silnou pozici tradiční hodnoty, rodinná pospolitost, víra. Naopak na Ústecku žije mnoho rodin, které se tam přistěhovaly po druhé světové válce, takže tam nejsou tak zakořeněné a chybí jim širší příbuzenské vazby. V kritických situacích tak lidem chybí podpora a zázemí širší rodiny.

- Jak konkrétně se mezi ohroženou a běžnou rodinou liší přístup k dětem? Všechny rodiny ve výzkumu bez rozdílu deklarovaly, že milují své děti a chtějí pro ně to nejlepší. V dalších postojích se již běžné a ohrožené rodiny odlišovaly. Největší rozdíly se objevily v oblasti shody rodičů na výchovu, lišily se vztahy mezi sourozenci a respekt rodičů k názorům dítěte. Lišilo se i trávení volného času s dětmi, ohrožené rodiny s dětmi výrazně méně sportují, výrazně méně s nimi čtou knihy.

- A jak vypadají rozdíly mezi úplnými a neúplnými rodinami?

V rodinách s oběma biologickými rodiči se projevuje větší tolerance k osobnosti dítěte. Pro tyto rodiče je například důležité, jestli jejich dítě umí dobře vyjadřovat své pocity, a je pro ně podstatnější, jestli se v pokojíčku cítí dobře, než jestli tam má uklizeno. V těchto rodinách je kladen větší důraz na osobnost dítěte a jeho názor, ale zároveň mají děti pevně stanovená pravidla. Zatímco v rodinách s jedním biologickým rodičem a jeho partnerem či v rodinách samoživitelů se klade větší důraz na školní prospěch, tedy je-li dítě ve škole úspěšné, nebo také na to, jestli má důvěrného kamaráda. Ukázalo se také, že samoživitelé si s dětmi více povídají. Na druhou stranu prospěchové problémy se jednoznačně častěji ukazují u dětí z neúplných rodin a zajímavé je, že výchovné problémy a potíže ve škole se projevují častěji u dětí z rodin na druhý pokus než u dětí z rodin samoživitelů.

- Jak se liší hodnocení dětství v případě, že respondent vyrůstal s jedním biologickým rodičem, od modelu, kdy si rodič po rozvodu našel nového partnera?

To je další překvapivý výsledek – vypadá to, že lidé, kteří vyrůstají s jedním biologickým rodičem, anebo v rodině takzvaně na druhý pokus, tedy s novým partnerem jednoho z rodičů, hodnotí své dětství v podstatě totožně. Výrazně spokojenější se svým dětstvím než tyto dvě skupiny, jsou lidé z úplných rodin s vlastními rodiči. Větší část dotazovaných preferuje kompletní rodinu s oběma biologickými rodiči a každá další varianta už je z našeho pohledu ta horší. Není tedy důležité pouze to, že žijeme v úplné rodině, ale také to, že je tato rodina tvořená našimi biologickými rodiči.

- Máte už na základě výsledků výzkumu konkrétní představu, jak by měla prevence předcházející ohrožení vypadat, aby se dařilo rodinu včas zachránit?

Jsme nyní teprve na počátku zpracování dat. Myslím, že je potřeba více mluvit o tom, co rodině prospívá a co jí škodí, o tom, co lze dělat a kde je možné hledat pomoc. Ve srovnání s minulostí není v učebních osnovách přesně definované, co se mají děti o rodinném soužití vlastně učit. Asi by stálo za úvahu vymyslet, jak dnešní děti začít vychovávat k zodpovědnému rodičovství. Dále je zapotřebí zlepšit povědomí lidí o podpůrných službách, které pro rodiny existují. Například stále malé množství rozvádějících se partnerů u nás využívá odbornou pomoc specializovaných organizací. Většina lidí vůbec netuší, že třeba během rozvodu mohou požádat i o jinou odbornou pomoc než jen právní. Důležité je i změnit myšlení lidí, kteří stále trpí přesvědčením, že když jdou svůj problém řešit s někým dalším, tak vlastně selhali. To je asi náš problém z minulosti, kdy u nás fungovala jen sociálka a cokoli s ní řešit bývalo pro lidi stigmatizující. Příští generace by se proto měla naučit, že konzultace s odborníkem není nic, za co by se měla stydět.

ROZHLAS

Děti, které žijí v nevyhovujícím bydlení mají mnohem častěji sklony k násilí a kriminalitě

Skóre:	0.92
Název:	Děti, které žijí v nevyhovujícím bydlení mají mnohem častěji sklony k násilí a kriminalitě
Zdroj:	ČRo Plus
Datum:	01.06.2016
Čas vysílání:	17:47:55
Moderátor:	Barbora TACHECÍ
Hosté:	Daniel PROKOP
Relace:	Den podle...
Pořadí:	6
Rozsah:	00:06:01
Oblast:	Rozhlas
ProfilID:	Ohrožené děti

Barbora TACHECÍ, moderátorka:

Děti, které žijí v nevyhovujícím bydlení mají mnohem častěji sklony k násilí a kriminalitě, či závislostem, než chlapani a děvčata z rodin s dobrým bytem. Mívají taky větší problémy ve škole i s komunikací. Děti z chudých domácností pak častěji trpí zdravotními obtížemi a mají i víc potíží ve škole, než ostatní hoši a dívky. Ukázal to výzkum agentura Median pro nadaci Sirius. Autoři výzkumu se zaměřili na situaci zhruba pěti tisíc bezproblémových rodin s aspoň jedním dítětem do dvanácti let. A s více než čtrnácti sty rodinami s potížemi, jimiž pomáhají neziskové organizace. Sledovali jednadvacet situací. Mezi ně patřil například rozchod, rozvod, prospěchové problémy ve škole, neposlušnost dětí doma, kouření dětí, záškoláctví či závislost dospělých na alkoholu. Tým sestavil šest hlavních rizik. Komunikační krizi, potíže ve výchově, školní problémy, závislosti dítěte na cigaretách či hraní, násilí a kriminalitu. A taky zdravotní ohrožení. Daniel Prokop, sociolog z firmy Median je mým hostem v tuto chvíli. Zdravím vás, pane Prokope.

Daniel PROKOP, sociolog, Median:

Dobrý den, dobrý den.

Barbora TACHECÍ, moderátorka:

Řekněte, má tohle zjištění vaše o vlivu toho nevyhovujícího bydlení na dítě nějaký praktický dopad? Ptám se proto, že lidi nežijí ve špatných podmínkách většinou záměrně. Takže my teď víme, že ten, že ty špatné byty prostě na děti takhle negativně, ostře negativně působí. A co dál?

Daniel PROKOP, sociolog, Median:

My jsme opravdu zjistili, že děti, které žijou v nějakém velmi malém, nebo nestabilním bydlení, mají větší, výrazně větší šance na problémy v komunikaci, ve výchově, ve škole, v závislostech. Jsou, velmi často mají zkušenosti, nebo častěji, ne často, ale častěji mají zkušenosti s tím násilím, jak jste říkala. Ať už jsou třeba oběti jeho také. Nemusí ho páchat. A praktickou /nesrozumitelné/ to má, protože ty diskuse, které se v sociologii vedou o vlivu bydlení a současně třeba v Americe argumentem to, ty, pro ty opatření typu housing first, že ta rodina by se měla stabilizovat z hlediska bydlení, tak právě velmi často argumentují nějakým hypotetickým vlivem na ty děti u, u rodin s dětmi. A to je velmi jako neprozkoumaná věc v České republice. Ten výzkum náš je jedním z prvních, který to nějak detailně popsal. A je to argument, proč by podle mě se měl klást důraz na sociální bydlení a na nějakou stabilizaci těch ohrožených rodin z hlediska bydlení. Protože to bydlení ...

Barbora TACHECÍ, moderátorka:

Jinými, pardon, mohu vám do toho vstoupit? Jinými slovy si myslíte, že v tento moment, kdy víme, že vliv nekvalitního bydlení na děti je takhle obrovský, tak že by měl stát dávat víc peněz do toho, aby nabídl sociální byty. Rozumím tomu dobře?

Daniel PROKOP, sociolog, Median:

Rozumíte tomu. A měl by asi, měl by asi prosazovat tu koncepci sociálního bydlení, s kterou přišel někdy před tři čtvrtě rokem, aby se uvedla do praxe. A otázka je taky zvažít, jestli nemá cenu třeba priority zrovna v tom sociálním bydlení rodiny, kde to, to nebydlení, nebo to nekvalitní bydlení dopadá na více členů, nejenom na ty rodiče, ale i na ty děti. Takže to je věc, která třeba i v Americe se někdy dělá, že dáváte přednost těm rodinám s dětmi a nedopadá na ty děti v různých oblastech.

Barbora TACHECÍ, moderátorka:

Vyšlo z toho průzkumu, který jsem citovala, kromě zmíněného vlivu nevyhovujícího bydlení na vlastně vše kolem dítěte a na dítě samotné, jakékoli zjištění, které vás skutečně překvapilo?

Daniel PROKOP, sociolog, Median:

Tak mě vlastně už překvapilo, první věc je, že ten vliv toho bydlení není jenom jakoby jednorozměrný, ale že on dokonce má vliv i pokud jako odstíníme další věci, ohledně vzdělání rodičů, ohledně toho, jestli to je úplná, neúplná rodina, tak ty věci, které se týkají bydlení nebo obecně chudoby zvyšují ty problémy těch dětí v těch neekonomických oblastech. Ve škole a podobně. Tak to je jedna věc, která se tam prokázala. Zajímavá věc, která je možná překvapivá, je to, jak spolu ty problémy v životě těch dětí souvisí. Že ty problémy ve škole a problémy ve zdraví nejsou některé, nějaké oddělené fenomény. Ale že děti, které mají nějaké výrazné problémy ve škole, třeba zašikšanu, nebo prospěchové problémy, mají zároveň také častěji problémy ve zdraví a podobně.

Barbora TACHECÍ, moderátorka:

No, když mluvíte, pardon, když mluvíte o tom zdraví, tak jestliže jste zjistili, že zdravotní potíže rostou s chudobou těch rodin, jestli jsem to správně pochopila, protože, teď to najdu, tady to mám, zdravotní potíže měla skoro čtvrtina chlapců a děvčat z chudých rodin. A patnáct procent z rodin bez finančních potíží. Tak mně se to zdá až neuvěřitelné, jak souvisí zdraví s množstvím peněz v rodině?

Daniel PROKOP, sociolog, Median:

Tak existují studie třeba z Norska, které ukazují, že chudoba v prvních dvou letech života zvyšuje šance i na poměrně závažné choroby. Tím, že to dítě vyrůstá prostě v prostředí, kde je stres, kde má horší potraviny, kde je horší životní prostředí a podobně. To zdraví si myslím, že souvisí i tak, že jsme zjistili, že ty rodiny, které jsou chudší a které jsou ohrožené, obecně méně provozují takové rozvojové aktivity ve volném čase. Méně s tím dítětem sportují, chodí do přírody a podobně. Může to být vlastně věc, která je hodnotová, že mají nějaký životní styl. A může to být také věc, že si nemůžou dovolit některé placené aktivity. A tyhle věci všechny ...

Barbora TACHECÍ, moderátorka:

Hm, rozumím.

Daniel PROKOP, sociolog, Median:

... a další se můžou projevat jako ve zdraví, že jo, třeba.

Barbora TACHECÍ, moderátorka:

Daniel Prokop, sociolog firmy Median byl mým hostem. Já vám děkuju.

Daniel PROKOP, sociolog, Median:

Já vám děkuju.

Zpracovatel: Anopress IT a.s.

TV

Zpravodajství ČT Barandov:

<http://www.barrandov.tv/video/68234-nase-zpravy-1-6-2016>

a je to od 5:38 do 7:53

Odkaz na vysílání regionální TV, kde hovoří Daniel Prokop, téma vliv nekvalitního bydlení na ohrožení dětí:

<http://blisty.cz/art/83945.html>

Pořad Sama doma ČT 1 29.9.2016

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1148499747-sama-doma/216562220600102>

cca 40 minuta